19/02/2021

Αρχιεπ. Αυστραλίας: “Να μιλάμε την ίδια γλώσσα”

Οικουμενικό Πατριαρχείο / Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας

Χαιρετισμό σε διαδικτυακή εκδήλωση με θέμα “Ελληνική Διασπορά – η σημασία διατήρησης της ελληνικής γλώσσας στην ομογένεια”, που διοργάνωσαν το Πανεπιστήμιο Frederick και το Γραφείο Επιτρόπου Προεδρίας της Κυπριακής Δημοκρατίας, απηύθυνε ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας κ. Μακάριος. Στην εκδήλωση, η οποία πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη, 18 Φεβρουαρίου, συμμετείχαν επιφανείς γλωσσολόγοι και εκπρόσωποι οργανώσεων των αποδήμων, ενώ την παρακολούθησαν εκατοντάδες απόδημοι από το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Γαλλία, την Αυστραλία, την Αμερική, την Ολλανδία, την Ιταλία, την Αυστρία και τον υπόλοιπο κόσμο, αλλά και ενδιαφερόμενοι από την Κύπρο και την Ελλάδα.

Ο Σεβασμιώτατος κ. Μακάριος, στο οπτικογραφημένο μήνυμά του που μεταδόθηκε κατά την έναρξη της εκδήλωσης, συνεχάρη καταρχάς τους διοργανωτές για την πρωτοβουλία τους να επικεντρώσουν στην Ελληνική Διασπορά και στην κεφαλαιώδη σημασία της διατήρησης της ελληνικής γλώσσας. Ακολούθως,

κατέθεσε ορισμένες σκέψεις του, βασισμένες στην εμπειρία των είκοσι μηνών που συμπληρώθηκαν από την άφιξή του στο Σύδνεϋ (18 Ιουνίου 2019). “Μια από τις στιγμές εκείνης της ημέρας που έχουν χαραχθεί στη μνήμη μου”, περιέγραψε εισαγωγικά, “ήταν όταν κλήθηκα να απευθύνω έναν σύντομο χαιρετισμό στους ομογενείς που με υποδέχθηκαν στο αεροδρόμιο. Θυμάμαι ότι μίλησα στα ελληνικά και – λίγο η συνήθεια, λίγο η συγκίνηση των στιγμών – έκανα μια μικρή παύση, δίνοντας πιθανόν την εντύπωση ότι ολοκλήρωσα τον λόγο μου. Τότε κάποιος από τους Αρχιερείς μού είπε να μιλήσω και στα αγγλικά. Έκτοτε, στις ομιλίες μου, είτε στο κήρυγμα, είτε σε κοινωνικές εκδηλώσεις, φροντίζω να μεταχειρίζομαι και τις δύο γλώσσες, ελληνικά και αγγλικά. Δε σας κρύβω, όμως, ότι στην πορεία του χρόνου διαπίστωσα ότι πολλές φορές δεν υπήρχε αυτή η συγκεκριμένη ανάγκη”.

Ακολούθως, ο Αρχιεπίσκοπος σημείωσε ότι αποτελεί κοινή διαπίστωση πως η ελληνική Ομογένεια στην Αυστραλία “έχει διατηρήσει σε πολύ μεγάλο βαθμό όλα τα στοιχεία που συνθέτουν την ταυτότητα του Γένους μας, συμπεριλαμβανομένης και της γλώσσας”. “Γεγονός που οφείλεται, από όσο έχω κατανοήσει, στο ότι ο κύριος όγκος των μεταναστών από την Ελλάδα και την Κύπρο έφτασε στους Αντίποδες κατά το δεύτερο μισό του 20ου αιώνα, δηλαδή σχετικά πρόσφατα”, συμπλήρωσε και επισήμανε: “Ταυτόχρονα, συνιστά ευλογία που σε όλη την αυστραλιανή επικράτεια υπάρχουν πολλά ομογενειακά σχολεία, τα οποία λειτουργούν ως «κιβωτοί» για τη διαιώνιση της ελληνικής γλώσσας”.

“Για να μη δοθούν, όμως, λανθασμένες εντυπώσεις”, διευκρίνισε ο Σεβασμιώτατος, “οφείλω να σημειώσω ότι ασφαλώς υφίστανται ζητήματα αφομοίωσης για τις νεότερες κυρίως γενιές και σε καμία περίπτωση δε χωρεί εφησυχασμός”. “Αντίθετα, επειδή όσο περνάει ο χρόνος, η πρόκληση γίνεται μεγαλύτερη, είναι ανάγκη να εργαστούμε συστηματικά ώστε να διατηρήσουμε τα κεκτημένα και ει δυνατόν να ανακτήσουμε το χαμένο έδαφος”, υπογράμμισε με έμφαση.

“Η Αρχιεπισκοπή μας αγωνίζεται ποικιλοτρόπως για να συμβάλει προς αυτήν την κατεύθυνση”, συνέχισε, “ενθαρρύνοντας από τη μια τους ομογενείς να μιλούν στα σπίτια τους ελληνικά και από την άλλη δίδοντας έμφαση στο κομμάτι της διδασκαλία τους”. “Από τις ενορίες και τα κατηχητικά σχολεία, μέχρι και τα εκπαιδευτικά μας ιδρύματα, γίνεται μια τιτάνια προσπάθεια”, επισήμανε, κάνοντας μνεία και στο Κολλέγιο του Αγίου Ιωάννου, στη Μελβούρνη, το οποίο προ διετίας κινδύνευε να αναστείλει τη λειτουργία του. “Αποφασίσαμε ότι δε θα κλείσει”, τόνισε, “και δώσαμε μάχη για να το βάλουμε τροχιά ανάπτυξης και ακμής”.

Ο Αρχιεπίσκοπος αναφέρθηκε ακόμη στη Θεολογική Σχολή του Αποστόλου Ανδρέου, στο Σύδνεϋ, όπου προστέθηκε ένα επιπλέον έτος στο πρόγραμμα σπουδών και η διδασκαλία θα γίνεται υποχρεωτικά στα ελληνικά. Δεν παρέλειψε να

υπενθυμίσει και την πρόσφατη περιπέτεια με το Πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο La Trobe της Μελβούρνης, που η Ιερά Αρχιεπισκοπή πρωτοστάτησε για τη διάσωσή του.

“Το έργο μας φυσικά δε σταματάει εδώ”, διεμήνυσε ο Σεβασμιώτατος κ.κ. Μακάριος και επισήμανε: “Η πρόκληση που έχουμε ενώπιόν μας είναι να εμπνεύσουμε τα νέα παιδιά να μάθουν την ελληνική γλώσσα, να αποκτήσουν δηλαδή μια εσωτερική ανάγκη να μιλούν τη γλώσσα των προγόνων τους, και ταυτόχρονα να βρούμε απαντήσεις για τις λογικές που υποστηρίζουν ότι η ελληνική γλώσσα δε θα τους φανεί χρήσιμη στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία. Εδώ, ίσως είναι αναγκαία μια εγγύτερη συνεργασία μας με τις κυβερνήσεις της Ελλάδας και της Κύπρου, σε αναζήτηση ειδικών κινήτρων και επαγγελματικών διεξόδων, που θα καταστήσουν ελκυστικότερη για τα παιδιά της Ομογένειας την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας”.

Κλείνοντας τον χαιρετισμό του, ο Αρχιεπίσκοπος Αυστραλίας αναφέρθηκε στον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η ελληνική γλώσσα για τη συνοχή της Ομογένειας και για τη διατήρηση της ταυτότητάς της. “Η γλώσσα, όπως, είμαι σίγουρος, οι έγκριτοι ομιλητές της εκδήλωσης θα περιγράψουν πληρέστατα και με επιστημονική ακρίβεια, είναι ένας παράγοντας που καθορίζει την ενότητα και τη συνοχή στους κόλπους της Ομογένειας και ταυτόχρονα αποτελεί βασικό πυλώνα της πολιτισμικής μας ταυτότητας. Και ίσως είναι ο κρισιμότερος πυλώνας, διότι ακριβώς άπτεται της καθημερινής μας επικοινωνίας. Πέρα από τα έθιμα και τις παραδόσεις, τα οποία ασφαλώς κρατά και τιμά η Ομογένεια στην Αυστραλία, είναι πρώτιστη ανάγκη να διατηρήσουμε την ελληνική μας γλώσσα. «Μιλάμε την ίδια γλώσσα», λέμε συχνά όταν αισθανόμαστε πως με κάποιον άνθρωπο είμαστε κοντά, μοιραζόμαστε παρόμοιες απόψεις, έχουμε κοινούς σκοπούς και οραματισμούς. Είναι ανάγκη, λοιπόν, να συνεχίσουμε όλοι να «μιλάμε την ίδια γλώσσα», την ελληνική”.

Αξίζει να αναφερθεί ότι την εκδήλωση άνοιξε ο Πρύτανης του Πανεπιστημίου Frederick, Καθηγητής Γιώργος Δημοσθένους, ο οποίος στην τοποθέτησή του ανέφερε: “Η κοινή ελληνική γλώσσα μάς συνδέει άμεσα και άρρηκτα με τις μεγαλύτερες στιγμές της ελληνικής σκέψης και γλώσσας και με τα μεγαλύτερα πετάγματα της σκέψης του ανθρώπου στην οικουμένη. Στόχος μας είναι, μέσα από ενέργειες όπως η διαδικτυακή συζήτηση για την ελληνική γλώσσα, να συμβάλουμε στην προσπάθεια να κρατηθεί ο απόδημος ελληνισμός κοντά στις ρίζες του, την ιστορία, την κουλτούρα και τον πολιτισμό του”.

Ο Επίτροπος Προεδρίας της Κύπρου, αρμόδιος για θέματα αποδήμων, κ. Φώτης Φωτίου, στην εισαγωγική του ομιλία σημείωσε, μεταξύ άλλων: “Το μέλλον της

ελληνικής γλώσσας ταυτίζεται με το μέλλον του ελληνισμού και χρέος των Ελλήνων και των ομογενών είναι να στηρίζουν και να τιμούν την ελληνική γλώσσα και παιδεία, ιδιαίτερα εκεί όπου επιζούν παροικίες και ιστορικές εστίες της ομογενειακής διασποράς, οι οποίες διατηρούν το πρώτιστο αυτό στοιχείο της πολιτιστικής τους ταυτότητας".

Χαιρετισμούς, εκτός από τον Αρχιεπίσκοπο Αυστραλίας, απηύθυναν η κ. Ζέττα Μ. Μακρή, Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων της Ελλάδας, και η Δρ Αθηνά Μιχαηλίδου, Διευθύντρια του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου. Η κ. Μακρή έκανε ιδιαίτερη αναφορά στη γλωσσική πολιτική του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και στη δράση του "Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας", ενώ η κ. Μιχαηλίδου αναφέρθηκε στο έργο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας ως δεύτερης γλώσσας τόσο στην Κύπρο, όσο και στις κοινότητες της Διασποράς.

Εκπρόσωποι οργανώσεων των αποδήμων και ομογενειακοί παράγοντες μοιράστηκαν τις εμπειρίες τους από τη χρήση της ελληνικής γλώσσας στις κοινότητες του Απόδημου Ελληνισμού. Συγκεκριμένα, σύντομες παρεμβάσεις στη συζήτηση έκαναν ο κ. Λούκας Θεοδώρου, μέλος της Νεολαίας της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Αποδήμων Κυπρίων (ΝΕΠΟΜΑΚ) Αυστραλίας, ο κ. Χρίστος Καραολής, Πρόεδρος της Εθνικής Κυπριακής Ομοσπονδίας του Ηνωμένου Βασιλείου, και ο κ. Μιχάλης Έλληνας, ο Διευθυντής των Ανεξάρτητων Ελληνικών Παροικιακών Σχολείων Manor Hill και Finchley στο Λονδίνο.

Κύριοι ομιλητές στη διαδικτυακή συζήτηση ήταν επιφανείς γλωσσολόγοι, γνωστοί για το αξιόλογο έργο τους για την ελληνική γλώσσα.

Ο κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, Καθηγητής Γλωσσολογίας, πρώην Πρύτανης του Πανεπιστημίου Αθηνών, Επίτιμος Διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Frederick και Πρόεδρος των Αρσακείων Σχολείων, αναφέρθηκε στη μεγάλη σημασία της χρήσης, της διδασκαλίας και της διατήρησης της ελληνικής γλώσσας στον ελληνισμό όπου γης, τονίζοντας ότι το μέλλον για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στην ομογένεια είναι τα πολύ υψηλού επιπέδου, ποιοτικά δίγλωσσα σχολεία, αναφέροντας ως παράδειγμα το Ελληνοαλβανικό Αρσάκειο Σχολείο στα Τίρανα. Σημείωσε, επίσης, ότι "για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, χρειάζεται κατάλληλη μέθοδος, και η επιστήμη της γλωσσολογίας έχει προχωρήσει και υπάρχουν μέθοδοι για γρήγορη, ουσιαστική και αποτελεσματική εκμάθηση της γλώσσας".

Ο Καθηγητής Χρήστος Κλαίρης, Καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου της Σορβόννης, επισήμανε ότι μια γλώσσα κινδυνεύει να εξαφανιστεί όταν παύει να

χρησιμοποιείται για επικοινωνία: “Ένα φαινόμενο που επηρεάζει την επιβίωση της γλώσσας είναι η συρρίκνωση των χρήσεων της σε ορισμένα επίπεδα επικοινωνίας, που αφενός οδηγεί στην αποδυνάμωσή της και αφετέρου στερεί τον συγκεκριμένο τομέα από τον εμπλουτισμό που έχει να του προσφέρει μια γλώσσα”.

Τέλος, ο Καθηγητής Αναστάσιος Τάμης, Καθηγητής Κοινωνικής Γλωσσολογίας και Ιστορικός της Ελληνικής Διασποράς στην Αυστραλία, παρουσίασε αναλυτικά στοιχεία για την ομογένεια στην Αυστραλία, τα ποσοστά αποδοχής της ελληνικής γλώσσας, τον δείκτη απόκλισης και της προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ομογενειακή κοινότητα σε σχέση με τη διαφύλαξη αλλά και αναζωογόνηση της ελληνικής γλώσσας.
Με πληροφορίες από το vema.com.au